

Plak hier je sticker

Naam: _____

Datum: _____

VOORBEELD
niet gebruiken

Aanvullen of weghalen?

Groep 4 · rekenen · Op de markt · 180 min

Doelen

- Ik kan aftrekken door weg te halen en door aan te vullen
- Ik kies bij elke minsom de handigste manier en zeg waarom
- Ik spring handig op de lege getallenlijn
- Ik reken slim met -9 en -19 door eerst te veel weg te halen
- Ik bedenk een regel en test of hij klopt

Twee kramen, twee manieren

Kees van de kaaskraam, haalt altijd weg

Ik had 62 kazen en ik heb er 58 verkocht. Hoeveel heb ik er nog? Ik haal 58 weg: $62 - 50 = 12$, en $12 - 8 = 4$.

Jada van de fruitkraam, vult altijd aan

Dat kan veel sneller, Kees. Ik vul aan: van 58 naar 60 is 2, van 60 naar 62 is 2. Samen 4!

1 Reken $62 - 58$ uit zoals Kees en zoals Jada. Schrijf je stappen op.

Weghalen

=

Aanvullen

=

Het handigst vond ik:

☐

Weghalen

☐

Aanvullen

Kees van de kaaskraam, haalt altijd weg

Wacht maar. Een klant had 62 euro en gaf er 3 uit. Bij mij is dat in één tel klaar.

2

Reken $62 - 3$ uit zoals Kees en zoals Jada.

Weghalen

=

Aanvullen

=

Het handigst vond ik:

☐

Weghalen

☐

Aanvullen

3

Wie heeft gelijk bij $62 - 3$?

A Kees, weghalen is hier handiger

B Jada, aanvullen is hier handiger

C Ze zijn allebei even snel

☐☐☐

Er komen klanten met nog meer minsommen. Kies bij elke som de manier die jij het handigst vindt.

4

Reken uit. Schrijf erbij of je weghaalde (**W**) of aanvulde (**A**).

Som	Antwoord	W of A?
$81 - 79$		
$75 - 4$		
$53 - 48$		
$90 - 12$		
$44 - 37$		
$66 - 31$		

5 Maak de zin af. Aanvullen is handig als ...

A de twee getallen dicht bij elkaar liggen

B het tweede getal heel klein is

C het eerste getal een tiental is

A

B

C

Extra uitdaging

Bedenk een minsom tot 100 waarbij Kees en Jada **precies even snel** zijn. Schrijf de som en beide manieren op je kladpapier.

Terugblik op dit deel: kleur bij elke vraag één rondje in

Hoe moeilijk vond je dit deel?

1

te makkelijk

2

precies goed

3

4

te moeilijk

5

Hoe leuk vond je het?

1

niet leuk

2

3

4

heel leuk

5

Hoeveel hulp had je nodig?

1

geen

2

3

4

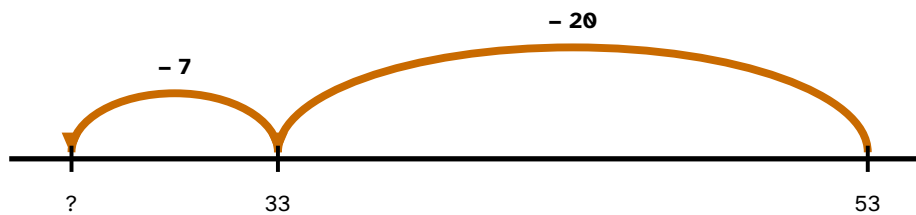
5

veel

Wat wil je er nog over vertellen?

Springen op de getallenlijn

Op het krijtbord van de markt tekent Kees zijn sprongen voor **53 – 27**. Hij springt terug.

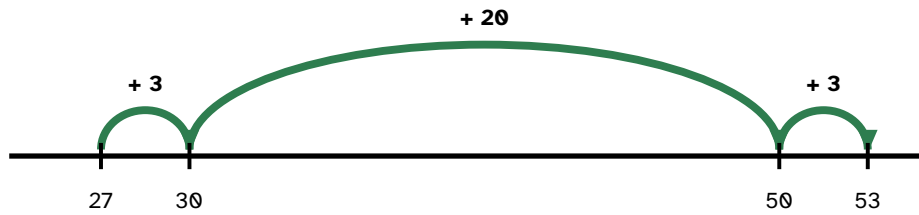

De sprongen van Kees

6 Bij welk getal komt Kees uit?

Jada tekent dezelfde som. Zij begint bij 27 en springt **vooruit** naar 53.

De sprongen van Jada

7

Hoeveel is Jada in totaal gesprongen?

8

Reken $91 - 46$ uit zoals Kees en zoals Jada. Je mag een getallenlijn tekenen in het vak.

Weghalen

=

Aanvullen

=

Het handigst vond ik:

☐

Weghalen

☐

Aanvullen

9

Welke sprongen zijn het handigst bij $83 - 79$?

A Terug: $- 70$ en dan $- 9$

B Vooruit van 79: $+ 1$ en dan $+ 3$

C Terug: $- 3$, $- 70$ en dan $- 6$

☐ A☐ B☐ C

- 10 Reken $74 - 68$ uit op de manier die jij het handigst vindt. Teken je sprongen in het vak.

Mijn sprongen

=

Extra uitdaging

Jada zegt: met aanvullen kan ik elke minsom. Kees zegt: maar niet altijd snel! Zoek een minsom tot 100 waarbij aanvullen heel veel sprongen kost. Hoeveel sprongen heb jij nodig met weghalen?

Terugblik op dit deel: kleur bij elke vraag één rondje in

Hoe moeilijk vond je dit deel?

1

2

3

4

5

te makkelijkprecies goedte moeilijk

Hoe leuk vond je het?

1

2

3

4

5

niet leukheel leuk

Hoeveel hulp had je nodig?

1

2

3

4

5

geenveel

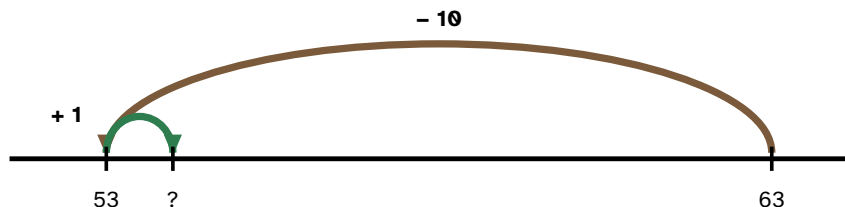
Wat wil je er nog over vertellen?

De 9-truc van de rommelmarkt

Wim van de rommelmarkt

Op mijn rommelmarkt kost alles 9 of 19 euro. Ik heb 63 euro en koop een lamp van 9. Ik reken zo: eerst 10 eraf, want dat is makkelijk. Maar dan heb ik 1 te veel betaald, dus die krijg ik terug.

De truc van Wim

- 11 Hoeveel euro heeft Wim nog over?

_____ euro

Kees van de kaaskraam, haalt altijd weg

Die truc kan ik ook! $63 - 10 = 53$, en dan nog 1 eraf: 52.

- 12 Wat gaat er mis bij Kees?

A Kees haalde 1 te veel weg. Hij moet er 1 bij doen, niet eraf.

B Kees moet nog 10 eraf halen.

C Het klopt, 52 is goed.

☐ A

☐ B

☐ C

- 13 Een klok kost 19 euro. Wim heeft 82 euro. Reken $82 - 19$ uit op twee manieren.

Met de 9-truc

= euro

In stappen

= euro

Het handigst vond ik:

☐ Met de 9-truc

☐ In stappen

- 14 Reken uit met de 9-truc: $45 - 9$

- 15 Reken uit met de 9-truc: $71 - 29$

Tip: Welk tiental ligt vlak bij 29?

- 16 Werkt de truc ook bij een plussom? Reken slim uit: $37 + 19$

Tip: Tel er eerst 20 bij. Heb je dan te veel of te weinig?

- 17 Leg aan Kees uit waarom je bij -9 eerst 10 eraf haalt en er dan 1 bij doet. Je mag een tekening maken.

Extra uitdaging

Wim heeft ook spullen van 18 euro. Hoe reken je $74 - 18$ met zijn truc? Schrijf je stappen op je kladpapier.

Terugblik op dit deel: kleur bij elke vraag één rondje in

Hoe moeilijk vond je dit deel?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
te makkelijk precies goed te moeilijk

Hoe leuk vond je het?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
niet leuk heel leuk

Hoeveel hulp had je nodig?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
geen veel

Wat wil je er nog over vertellen?

Jouw marktregel

Jada van de fruitkraam, vult altijd aan

Het is druk aan het eind van de dag. Iedereen betaalt met een briefje, en wij moeten snel wisselgeld teruggeven.

- 18 Een klant koopt een kaas van 47 euro en betaalt met een briefje van 50 euro. Hoeveel wisselgeld krijgt de klant?

_____ euro

- 19 Een fruitmand kost 36 euro. De klant betaalt met 100 euro. Reken het wisselgeld uit op twee manieren.

Weghalen

=

euro

Aanvullen

=

euro

Het handigst vond ik:

Weghalen

Aanvullen

- 20 Kees had 85 kazen. Hij verkocht er 9. Hoeveel heeft hij er nog?

- 21 Schrijf jouw marktregel. Wanneer haal je weg? Wanneer vul je aan? Wanneer gebruik je de 9-truc? Geef bij elke manier een voorbeeld.

- 22 Test je regel. Kies bij elke som een manier en reken uit.

Som	Manier	Antwoord
94 – 89		
94 – 9		
94 – 29		
94 – 41		

23

Maak drie sommen tot 100 voor een klasgenoot: één waarbij weghalen het handigst is, één voor aanvullen en één voor de 9-truc.

Handigst met	Mijn som	Antwoord
Weghalen		
Aanvullen		
9-truc		

Extra uitdaging

Kees en Jada worden het eens en openen samen één kraam. Bedenk een bord voor hun kraam met jullie marktregel erop, in maar drie korte zinnen.

Terugblik op dit deel: kleur bij elke vraag één rondje in

Hoe moeilijk vond je dit deel?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
te makkelijk precies goed te moeilijk

Hoe leuk vond je het?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
niet leuk heel leuk

Hoeveel hulp had je nodig?

☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5
geen veel

Wat wil je er nog over vertellen?

Afbeeldingen: makers en licenties

Open Peeps (DiceBear) van Pablo Stanley (CC0 1.0)

